

EGZAMNI WSTĘPNY
DO GIMNAZJUM NR 3 ZESPOŁU SZKÓŁ PRZYMIERZA RODZIN

Przeczytaj uważnie tekst I. Potem odpowiedz na pytania. Wybierz jedną z podanych możliwości oznaczonych literami A, B, C, D. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.

Odpowiedzi na pytania zaznacz znakiem X w karcie odpowiedzi.

Tekst I

Mika Waltari *Egipcjanin Sinuhe*

Ja, Sinuhe, syn Senmuta i jego żony Kipy, piszę te słowa. Nie po to, by wielbić bogów w krainie Kem, gdyż już dość mam bogów. Nie po to by wielbić faraonów, gdyż dość już mam ich wielkich czynów. Piszę to tylko dla siebie samego. (...)

W dniach starości dzieciństwo moje świeci mi w pamięci jasno i wyraziście, jak gdyby wszystko wtedy było lepsze i piękniejsze niż w świecie dzisiejszym. I w tym nie ma chyba żadnej różnicy między biednym a bogatym, gdyż z pewnością nie ma takiego biedaka, którego dzieciństwo nie miałyby błysków światła i radości, gdy je wspomina na stare lata. (...)

Ale po cóż mam opowiadać o tym, co dopiero później zrozumiałem. Dlaczego nie wspominać raczej chropowatego pnia sykomory¹ i szumu liści, gdy u jej korzeni szukałem cienia przed prażącym słońcem. Dlaczego nie wspominać raczej mojej najdroższej zabawki, drewnianego krokodyla, którego ciągnąłem na sznurku po brukowanej kamieniami uliczce i który włókł się za mną, klekocząc drewnianą szczęką i otwierając pomalowaną na czerwono paszczę. Zachwycone dzieci sąsiadów gromadziły się, aby go oglądać. Wiele łakoci, wiele błyszczących kamyczków i kawałeczków miedzianego drutu dostałem za to, że pozwalałem innym dzieciom ciągnąć mego krokodyla za sobą i bawić się nim. Takie zabawki miały tylko dzieci dostojników, ale ojciec mój dostał go od królewskiego stolarza za to, że kąpielami wyleczył go z wrzodu, który utrudniał mu siedzenie.

Co rano matka zabierała mnie z sobą na targowisko. Nie miała co prawda zbyt wielu zakupów do zrobienia, ale potrafiła strawić czas upływu jednej miary wodnej na wybranie wiązki cebuli, a zużyć wszystkie poranki całego tygodnia na wybór nowego obuwia. Z jej słów zaś można było mniemać, że jest bogata i chce mieć tylko to, co najlepsze. I że jeśli nie kupuje wszystkiego, co cieszy jej oczy, to jedynie dlatego, że chce mnie nauczyć oszczędności. Mawiała: – Nie ten jest bogaty, kto posiada srebro i złoto, lecz ten, kto poprzestaje na małym. – Zapewniała mnie o tym, ale równocześnie jej biedne stare oczy podziwiałały barwne wełny z Sydonu i Byblos, cienkie i lekkie jak puch. Jej pocerniałe, stwardniałe od pracy ręce dotykały pieszczotliwie strusich piór i ozdób z kości słoniowej. Wszystko to było zbytkiem i próżnością, zapewniała mnie, a pewnie także siebie samą. Ale

---

¹ Sykomora – drzewo rosnące w Egipcie i Afryce Wsch.

umysł dziecka buntował się przeciw tym naukom. Bardzo chciałbym mieć małą, która zarzucała ramiona na szyję swemu właścicielowi, lub barwnego ptaszka, wykrzykującego syryjskie i egipskie słowa. Nie miałbym też nic przeciw złotym łańcuchom i połączonym sandałom. Dopiero znacznie później zrozumiałem, że biedna stara Kipa niewypowiedzianie mocno chciała być bogata.

Ale że była tylko żoną ubogiego lekarza, zaspokajała swoje pragnienia baśniami. Wieczorami, przed zaśnięciem, opowiadała mi cichym głosem wszystkie baśnie, jakie znała. (...) Pamiętam wciąż jeszcze te upalne wieczory letnie, gdy łoże parzyło nawet nagie ciało, a sen nie chciał przyjść. Słyszę jej przytłumiony, usypiający głos, jestem znowu bezpieczny w jej ramionach. (...)

Baśnie bawiły mnie, ale jako ich przeciwieństwo istniała żywa ulica, pełna much i niezliczonych woni ulica. Od strony portu wiatr przynosił drażniące zapachy cedru i mirry. Kropla wonnego olejku mogła spaść z lektyki, gdy dostojna dama wychyliła się z niej, aby polącać uliczników. Wieczorami, gdy złota łódź Amona zniknęła za górami na zachodzie, z wszystkich werand i lepierek na całej ulicy unosił się swąd smażonej na oleju ryby, pomieszany z zapachem świeżego chleba. Te wonie ubogiej dzielnicy Teb nauczyłem się kochać jako dziecko i nigdy ich później nie zapomniałem.

(fragment powieści, tłum. Zygmunt Łanowski)

Zadanie 1.

Tekst I to fragment:

0	powieści pisanej w formie pamiętnika,	3	reportażu z Egiptu.
1	dokumentu odnalezionego w piramidzie,		
2	encyklopedii o starożytnym Egipcie,		

Zadanie 2.

Z pierwszego akapitu tekstu dowiadujemy się:

A. kto pisze wspomnienia,	C. czym się zajmuje narrator,
B. gdzie mieszka narrator,	D. jaki temat zamierza poruszyć narrator.

Zadanie 3.

Z drugiego akapitu dowiadujemy się, że narrator jest:

0	Egipcjaninem,	2	lekarzem faraona,
1	starym człowiekiem,	3	nadwornym pisarzem

Zadanie 4.

W trzecim akapicie narrator opowiada o:

0	ulubionej zabawce,	2	doświadczeniach ze szkoły,
1	egipskich wierzeniach,	3	ulubionej potrawie.

Zadanie 5.

W ostatnim akapicie narrator odwołuje się przede wszystkim do zmysłu:

0 wzroku,	2 węchu,
1 słuchu,	3 dotyku.

Zadanie 6.

Sinuhe marzył o:

0 drewnianym krokodylu, który kłapał szczęką,
1 strusich piórach i ozdobach z kości słoniowej,
2 małpce, która zarzucała ramiona na szyję właścicielowi,
3 złotej łodzi Amona.

Zadanie 7.

Rodzice Sinuhe:

0 byli bogaci,	2 byli ubodzy,
1 żyli w skrajnej nędzy,	3 nie znamy ich sytuacji materialnej.

Zadanie 8.

Ojciec Sinuhe był:

0 faraonem,	2 lekarzem,
1 kupcem,	3 stolarzem.

Zadanie 9.

Kipa wieczorami opowiadała synowi:

0 historię Egiptu,	2 baśnie,
1 mity,	3 biografię faraona.

Zadanie 10.

Sinuhe mieszkał w:

0 Tebach	2 Byblos
1 Sydonie	3 nie wiemy, gdzie mieszkał.

Zadanie 11.

Ptaszek to:

0 zgrubienie,	2 zdrobnienie,
1 epitet,	3 neologizm.

Zadanie 12.

We fragmencie: *barwne welny cienkie i lekkie jak puch* – pojawiają się:

0 uosobienie i epitety,	2 porównanie i uosobienie,
1 epitety i porównanie,	3 zdrobnienie i porównanie.

Przeczytaj uważnie tekst II. Potem odpowiedz na pytania. Wybierz jedną z podanych możliwości oznaczonych literami A, B, C, D. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.

Odpowiedzi na pytania zaznacz znakiem X w karcie odpowiedzi.

Tekst II

Jak wyglądało życie nad brzegami Nilu. Zabawa

„Twoja ręka jest o wiele silniejsza niż jego. Nie daj mu się!” – zachęca hieroglificzny podpis pod rysunkiem w grobowcu z czasów VI dynastii. Poniżej inskrypcji² przedstawiono dwa rzędy chłopców pochłoniętych zabawą podobną do dobrze nam znanego przeciągania liny. W tej wersji kapitanowie przeciwnych drużyn chwytają się nawzajem za nadgarstki i ciągną zawzięcie, podczas gdy dwa łańcuchy kolegów trzymają mocno swoich przywódców od tyłu.

Wiele zabaw ulubionych przez starożytnych Egipcjan dziś, po tysiącach lat, nadal cieszy dzieci. Chłopcy i dziewczynki żyjący w dolinie Nilu zabawiali się skokami przez plecy partnerów, uprawiali zapasy i „oślą grę”, w czasie której uczestnicy huścili kolejno jeden drugiego na plecach.

Przedmioty używane do zabawy również były uderzająco podobne do ich dzisiejszych odpowiedników. Dzieci egipskie bawiły się zarówno czymś tak prostym, jak kije i gliniasty muł, jak i bardziej wymyślnymi zwierzątkami z doprawionymi ruszającymi się nogami i pyskami. W jednej z najbardziej pomysłowych zabawek ciągnięcie za sznurek wprawiało w ruch cztery figurki z kości słoniowej, które tańczyły i wirowały.

W gorącym klimacie Egiptu ulubionym sposobem spędzania czasu przez młodzież było pływanie. Prócz tego chłopcy z wyższych warstw społecznych uczyli się strzelać z łuku i jeździć konno, co miało pomóc im w przygotowaniu się do przyszłych zadań, jako wojowników i władców.

Zadanie 13.

Zdanie fałszywe to:

- 0 Wiele zabaw ulubionych przez starożytnych Egipcjan nadal cieszy dzieci.
- 1 Współczesne dzieci nie znają zabaw starożytnych Egipcjan.
- 2 Dzieci żyjące w dolinie Nilu zabawiały się skokami przez plecy kolegów.
- 3 W starożytnym Egipcie znano zapasy.

Zadanie 14.

Jedna z najbardziej pomysłowych zabawek to:

- 0 zwierzątka z doprawionymi ruszającymi się nogami i pyskami,
- 1 figurki z kości słoniowej, które – po pociągnięciu za sznurek – tańczyły i wirowały,
- 2 lalki z elastycznymi kończynami,
- 3 pozytywki w kształcie krokodyli.

² **Inskrypcja** – napis ryty w twardym materiale, zwykle na nagrobkach, tablicach pamiątkowych, monetach; dawniej napis (ogólnie).

Zadanie 15.

Ulubioną zabawą młodych Egipcjan było:

0 strzelanie z łuku,	2 pływanie,
1 jazda konna,	3 zapasy.

Zadanie 16.

W pierwszym akapicie słowo *hieroglify* (*hieroglificzny*) znaczy:

- 0 nieczytelne, niewyraźne pismo,
- 1 znaki zrozumiałe tylko dla wtajemniczonych,
- 2 staroegipskie pismo obrazkowe,
- 3 każde pismo ideograficzne (np. pismo Majów, Azteków, chińskie).

Zadanie 17.

Znaczenie słowa *inskrypcja* zostało wyjaśnione w:

A. dopisku,	C. podpisie,
B. przypisie,	D. przedmowie.

Zadanie 18.

Dzieci bawiące się z faraonem najprawdopodobniej mogą być bohaterami:

0 powieści historycznej,	2 powieści podróżniczej,
1 powieści autobiograficznej,	3 powieści kryminalnej.

Zadanie 19.

Obraz, który przedstawia krokodyły i dzieci pływające w Nilu, możemy nazwać:

0 martwą naturą,	2 portretem,
1 sceną batalistyczną,	3 sceną rodzajową.

Zadanie 20.

Słowo *hieroglificzny* można podzielić na:

A. trzy sylaby,	C. pięć sylab,
B. cztery sylaby,	D. sześć sylab.

Zadanie 21.

Przedstawiono to:

0 bezokolicznik,	2 czasownik w trybie
1 nieosobowa forma czasownika,	przypuszczającym,
	3 przysłówek.

Zadanie 22.

W słowie *przedmioty* jest:

0	tyle samo głosek, co liter,	2	więcej liter niż głosek,
1	więcej głosek niż liter,	3	nie można tego stwierdzić.

Odpowiedz na pytania dotyczące tekstów I i II. Wybierz jedną z podanych możliwości. Odpowiedzi na pytania zaznacz znakiem X w karcie odpowiedzi.

Zadanie 23.

Oba teksty mówią o:

- 0 życiu dorosłych Egipcjan,
- 1 zabawach dzieci w starożytnym Egipcie,
- 2 zapachach unoszących się w starożytnych Tebach,
- 3 relacjach dzieci i rodziców w starożytnym Egipcie.

Zadanie 24.

Wybierz prawdziwe zdanie.

- 0 W obu tekstach narrator wypowiada się w pierwszej osobie liczby pojedynczej.
- 1 W obu tekstach narracja prowadzona jest w trzeciej osobie.
- 2 W obu tekstach narracja jest subiektywna.
- 3 Zdania w punktach A, B, C są nieprawdziwe.

Zadanie 25.

Egipt znajduje się:

- 0 w Europie,
- 1 częściowo w Azji, częściowo w Afryce,
- 2 częściowo w Afryce, częściowo w Europie,
- 3 w Ameryce Południowej.

Zadanie 26.

Oficjalnym językiem w Egipcie jest:

A. hebrajski,	C. angielski,
B. arabski,	D. grecki.

Zadanie 27.

Dominującą religią w Egipcie jest:

A. islam,	C. prawosławie,
B. buddyzm,	D. protestantyzm.

Zadanie 28.

Stolica Egiptu to obecnie:

0	Kair,	2	Port Said,
1	Teby,	3	Aleksandria.

W tej części sprawdzianu wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.

Zadanie 29.

Podkreśl imiona władców starożytnego Egiptu.

Homer, Ryszard Lwie Serce, Hermes, Kleopatra, Ramzes,
Neron, Hammurabi, Cheops, Tutenchamon

Zadanie 30.

Co oznacza związek frazeologiczny *egipskie ciemności*? Skąd się wziął ten związek?

.....
.....
.....
.....

Zadanie 31.

Podkreśl w zdaniu jedną linią podmiot, dwiema – orzeczenie.

Przedmioty używane do zabawy również były uderzająco podobne do ich dzisiejszych odpowiedników.

Zadanie 32.

Podstawą piramidy Cheopsa jest kwadrat o boku 232 m. Dwaj chłopcy bawią się skacząc przez siebie nawzajem. Ile skoków musi wykonać każdy z chłopców, żeby razem wykonali jedno okrążenie wokół piramidy, jeśli wiadomo, że jeden skok posuwa ich o 1,6 m do przodu?

.....
.....
.....

Zadanie 33.

Najdłuższa rzeka na świecie - Nil ma długość 6700 km, z tego 23% długości płynie przez Egipt. Jaką w sumie długość mają wody Nilu w pozostałych państwach?

.....
.....
.....

Zadanie 34.

Jaką długość (w centymetrach) powinien mieć Nil na mapie w skali 1:2 000 000?

.....
.....
.....

Zadanie 35.

W pewnym miejscu Nilu w ciągu sekundy przepływa 2000 m³ wody. Ile m³ wody przepływa w ciągu kwadransa?

.....
.....
.....

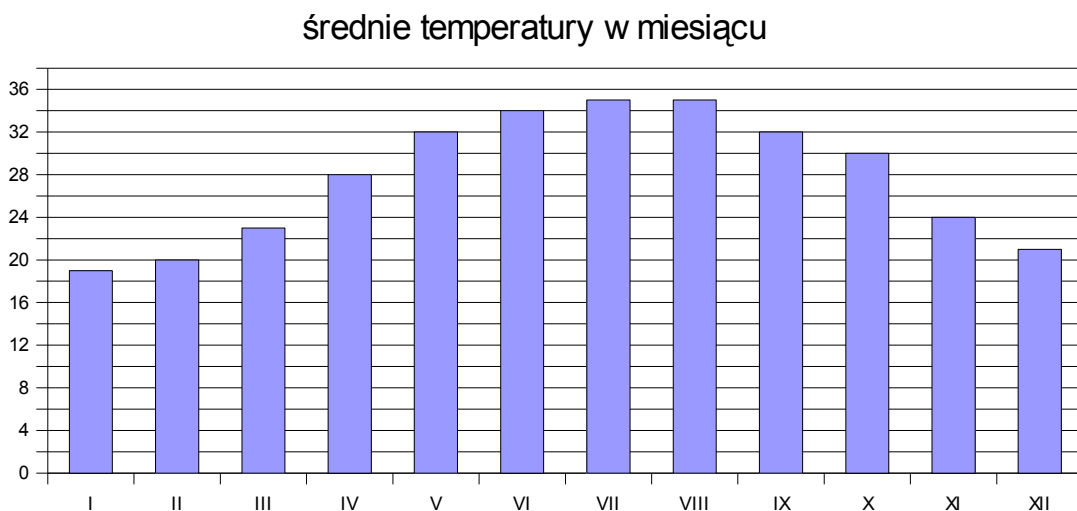
Zadanie 36.

Z zapasu przędzy można utkać sukno dla faraona o wymiarach 34,5 m na 16 m. Jaką długość będzie miał pas o szerokości 1,5 m utkany z tego samego zapasu przędzy?

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 37.

Poniższy wykres przedstawia średnie temperatury w danych miesiącach w Dolinie Królów.

a) W jakich miesiącach średnia temperatura była najwyższa? .....

b) Jaka była średnia temperatura w październiku? .....

c) Policz średnią temperaturę w Dolinie Królów w trzech ostatnich miesiącach roku. ....

d) Jaka jest różnica między najwyższą i najniższą średnią miesięczną temperaturą? .....

Zadanie 38.

W punktach zapisz cztery argumenty, które popierają opinię, że współczesne dzieci niewiele różnią się od dzieci żyjących w starożytnym Egipcie. Wykorzystaj wiadomości z obu tekstów. Każdy argument sformułuj w jednym zdaniu. Zadbaj o różnorodność argumentów.

0 .....

1 .....

2 .....

3 .....

Zadanie 39.

Egipcjanin Sinuhe wspomina niezwykle dzień ze swego dzieciństwa. Napisz dalszy fragment jego pamiętnika.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.	A	B	C	D
2.	A	B	C	D
3.	A	B	C	D
4.	A	B	C	D
5.	A	B	C	D
6.	A	B	C	D
7.	A	B	C	D
8.	A	B	C	D
9.	A	B	C	D
10.	A	B	C	D
11.	A	B	C	D
12.	A	B	C	D
13.	A	B	C	D
14.	A	B	C	D
15.	A	B	C	D
16.	A	B	C	D
17.	A	B	C	D
18.	A	B	C	D
19.	A	B	C	D
20.	A	B	C	D
21.	A	B	C	D
22.	A	B	C	D
23.	A	B	C	D
24.	A	B	C	D
25.	A	B	C	D
26.	A	B	C	D
27.	A	B	C	D
28.	A	B	C	D